

MAHAKAMA KUU YA TANZANIA

DIVISHENI YA KAZI

DAR ES SALAAM

MAREJEO NA. 299 YA 2022

MKAMI MTOBI ISAKWE MLETA MAOMBI

DHIDI YA

STEMO SECURITY SYSTEM LIMITED MJIBU MAOMBI

(Kutokana na Uamuzi wa Tume ya Usuluhishi na Uamuzi Kanda ya DSM- Ilala)

(Gerald: Muamuzi)

Tarehe 12.08.2022

Katika

CMA/DSM/ILA/757/20/399

HUKUMU

31.10 & 12.12.2022

Rwizile, J

Mleta maombi ameleta maombi haya akiomba Mahakama, kupitia na kurejea uamuzi wa Tume ya Usuluhishi na Uamuzi (Tume) katika mgogoro Na. CMA/DSM/ILA/757/20/399 wa tarehe 12.08.2022.

Maelezo ya mgogoro huu kwa ufupi nikwamba, mleta maombi aliajiriwa na mjibu maombi katika nafasi ya ulinzi tangu tarehe 06.10.2008 hadi tarehe 14.09.2020. Mleta maombi anasema aliachishwa kazi isivyo halali. Hakuridhika na uamuzi wa mwajiri. Alifungua mgogoro wa kikazi mbele ya Tume. Baada ya kusikilizwa, Tume ilitupilia mbali ombi lake. Hata hivyo,

hakuridhika na uamuzi wa Tume, akamua kufungua maombi haya kupinga uamuzi wa Tume.

Maombi haya yameletwa chini ya kiapo cha mleta maombi. Hata hivyo, yalipingwa kwa kiapo kinzania. Kiapo cha mleta maombi, kimeainisha sababu za maombi haya kama ifuatavyo:

- i. Kwamba endapo kulikuwa na mazingira magumu kazini yaliyopelekea mleta maombi kuacha kazi.*
- ii. Endapo mlalamikiwa alimsababishia mazingira magumu mleta maombi kuacha kazi*

Katika kusikilizwa shauri hili, mleta maombi aliwakilishwa na Bwana Sospeter Lufasinja Ngwándu, Mwakilishi Binafsi. Katika maelezo yake, Bwana Lufasinja alisema, mleta maombi aliajiriwa kama mlinzi tarehe 06.10.2008 kwa mkataba wa kudumu. Alieleza zaidi kuwa, tarehe 06.07.2020 mleta maombi aliandikiwa barua ya kukaa nyumbani bila mshahara. Akafafanua kuwa tarehe 27.07.2020, mleta maombi alimwandikia mjibu maombi barua ya kuomba kuacha kazi.

Kwa maelezo yake, mjibu maombi alimtengenezea mleta maombi mazingira magumu hali iliyomlazimu kuacha kazi. Aliipa nguvu hoja yake kwa kurejea kanuni 7(1)(ii)(2)(3) ya *Employment and Labour Relations (Code of Good Practice)* TLS. 42 ya mwaka 2007. Alieleza zaidi kuwa

mazingira magumu aliyowekewa mleta maombi ni kitendo cha kuambiwa akae nyumbani bila kupewa mshahara na bila ukomo wa kukaa nyumbani.

Katika majibu, Bwana Gilbert Hubert, ambaye ni msimamizi katika kampuni ya Stemo Security System Limited, kwa niaba ya mjibu maombi alieleza kuwa mjibu maombi alikuwa akilinda katika chuo cha takwimu, chuo hicho kilisitisha mkataba naye.

Kwa maelezo yake hali hiyo ilipelekea mjibu maombi kutokuwa na kazi na ndipo mleta maombi akapewa likizo ya bila malipo kwa barua ya tarehe 06.07.2020 (kielelezo MK1).

Aliendelea kueleza kuwa, mleta maombi alikuwa anajua lakini tarehe 27.07.2020 aliandika barua ya kuacha kazi na kuomba alipwe stahiki zake zote (kielelezo MK2). Alisema kuwa tarehe 14.09.2020 mleta maombi alilipwa stahiki zake zote (kielelezo MK3). Kwa mtazamo wake, hakukuwa na mazingira magumu aliyowekewa mleta maombi kwakuwa hali ya kampuni alikuwa akijua.

Katika mawasilisho ya nyongeza, Bwana Lufasinza aliieleza Mahakama haukuwepo ushahidi wa kuthibitisha kuwa mjibu maombi alikuwa akistahili kufanya hivyo. Na mwisho akamalizia kwa kuomba mleta maombi alipwe malipo yake.

Baada ya kupitia mawasilisho ya pande zote mbili, ni wazi kwamba hoja ya msingi ni;

Kama mleta maombi aliwekewa mazingira magumu yaliyosababisha kuacha kazi.

Katika kupitia hoja hii, mleta maombi aliifahamisha Mahakama kuwa alisababishiwa mazingira magumu hali iliyopelekea kuacha kazi. Alieleza kuwa mazingira hayo magumu ni kupatiwa likizo isiyo na malipo na isiyoeleza muda wa kuisha. Mjibu maombi alisema kuwa, hakukuwa na mazingira magumu bali mleta maombi aliacha kazi mwenyewe. Alifafanua kuwa mkataba wa eneo alipokuwa akifanyia kazi mleta maombi ulikwisha na hivyo ikamlazimu kumpatia likizo ya bila malipo na isiyo na muda maalum.

Mahakama imebaini pasipona shaka kwa mujibu wa maelezo ya mleta maombi, yaliyothibitishwa na mjibu maombi kuwa, mleta maombi alikuwa ni mfanyakazi wa mjibu maombi. Pia, mleta maombi alikuwa na mkataba wa kudumu kazini. Lakini hakukuwa na kielelezo cha mkataba huo. Hii ingeweza kuifanya Mahakama kubaini mkataba unazungumzia nini kuhusiana na hali ya mfanyakazi pale ambapo mwajiri anapokosa eneo la kulinda.

Kifungu cha 15(1) na (5) cha Sheria ya Ajira na Mahusiano Kazini [SURA YA 366 MAREJEO YA MWAKA 2019] kinamtaka mwajiri kuweka kumbukumbu zote zinazohusiana na ajira ya mwajiriwa. Hivyo katika shauri hili mjibu maombi alistahili kufikisha mbele ya Tume nyaraka zote zinazohusiana na ajira ya mleta maombi (kama mkataba) ili Mahakama iweze kubaini endapo mjibu maombi akikosa eneo la kulinda, nini hasa ni wajibu wa mleta maombi.

Kwa kukosekana kwa kielelezo hicho kunaifanya Mahakama kuamini kuwa hakukuwa na kipengele kinachozungumzia kuhusiana na stahiki za mleta maombi endapo mjibu maombi atakosa kazi. Kwa rahisi ya rejea katika maelezo ambayo hayajapigwa chapa alisema: -

"... pamoja na hayo utaratibu huu wa likizo bila malipo si mgeni kwani hata yeye anaujua na alishawahi kukutana nao akiwa kazini..."

Kwa maelezo haya ya Dw1 inadhihilisha wazi kuwa mkataba wa mleta maombi na mjibu maombi haukuzungumzia chochote kuhusiana na stahiki za mleta maombi pale mjibu maombi anapokuwa hajapata kazi ya ulinzi. Mjibu maombi alimpa mleta maombi likizo ya bila malipo (kielelezo MK1) kinaeleza: -

"6/7/2020

MKAMI MTOBI ISAKWE

STEMO SECURITY

DAR ES SALAAM.

YAH: LIKIZO ISIYO NA MALIPO BAADA YA LINDO

KWISHA

"...Hivyo kwa barua hii tunawapa likizo ya bila malipo wakati tukiendelea kutafuta malindo mara tupatapo tutawaita wote kurudi kazini..."

Kitendo cha kupewa likizo ya bila malipo, tena bila ya kuwa na kikomo cha muda, kilifanyika wakati mjibu maombi akiwa anajua wazi, mleta maombi hakuwa na ajira nyingine zaidi.

Kwa ushaidi huu, maelezo, pamoja na vielelezo vilivyofikishwa mbele ya Tume na mleta maombi, Mahakama inaona pasipona shaka kuwa mleta maombi amethibitisha kuwekewa mazingira magumu hali ambayo ilimpelekea kuacha kazi. Mazingira hayo yalitokana na kupewa likizo bila malipo isiyokuwa na muda kikomo. Jukumu la kuthibitisha mazingira magumu lipo kwa mwajiriwa kama ilivyoielezwa katika kesi ya **Mrisho Omary na Juma Shomary dhidi ya Raheem Nathoo**, Rufaa ya Madai

Na. 354 ya mwaka 2019, Mahakama ya Rufani ya Tanzania, ukurasa wa 15. Nashawishika kusema jukumu hilo alilitimiza ipasavyo. Kwa maelezo hayo, maombi haya yanamashiko. Uamuzi wa Tume kwa hiyo, unatenguliwa.

Baada ya kuridhika kuwa mleta maombi aliwekewa mazingira magumu hali iliyopelekea kuacha kazi, na kwa kuzingatia nafuu zilizoombwa katika CMAF1 pamoja na malipo ambayo tayari alishapatiwa (kielelezo MK3), mleta maombi anastahili kupata nafuu zifuatazo: -

1. Fidia ya miezi 12:	$120,000 * 12 = \text{TZS } 1,440,000.00$
2. Likizo ya mwaka mmoja:	$\text{TZS } 120,000.00$
3. Notisi	$\text{TZS } 120,000.00$
Jumla Kuu:	$\text{TZS } 1,680,000.00$
4. Cheti cha utumishi	

Kila upande utajilipia gharama zake.

A.K. Rwizile

JUDGE

12.12.2022